

УДК 378.1**АКТУАЛЬНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ ДУАЛЬНОЇ ФОРМИ
ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ДЛЯ
ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ**

*Фемяк О.А., завідувач економічного відділення
Лозівської філії Харківського автомобільно–
дорожнього фахового коледжу, аспірант,
olgafemyak@ukr.net*

Харківський національний автомобільно–дорожній університет

Україна наразі переживає надзвичайно складні часи – збройна агресія сильно похитнула економіку країни. Багато робітників виїхало за кордон, тікаючи від війни, тож бізнес спіткали не тільки розруха, а й значний відтік кадрів. Тому на даному етапі, як ніколи актуальним є питання дуальної освіти, оскільки бізнесовці прагнуть знайти робітників, які мають високий рівень готовності до виконання майбутніх обов'язків. Тобто випускники закладів фахової передвищої освіти мають продемонструвати потенційному роботодавцю свої практичні знання та вміння, оскільки в умовах сьогодення бізнес просто не має часу для того, щоб навчати молодого фахівця.

Звідси – освітній процес у закладі фахової передвищої освіти (далі – ЗФПО) має бути особистісно зорієнтований на майбутнього молодого фахівця, а саме: на його готовність вирішувати складні професійні задачі нестандартним шляхом та креативними методами, підвищувати професійну та соціальну мобільність.

Головною передумовою вирішення цих проблем сучасності і є практична підготовка фахового молодшого бакалавра шляхом впровадження дуальної форми здобуття освіти (далі – ДФЗО), метою якої є сприяння формуванню професійної компетентності майбутніх спеціалістів.

19 вересня 2018 року Кабінетом міністрів України було схвалено Концепцію підготовки фахівців – так розпочався процес запровадження ДФЗО. Головним напрямком модернізації такого методу здобуття фахової передвищої освіти є підвищення престижу робітничих професій та впровадження новітніх інноваційних форм отримання професійних знань: відкриття навчальних бізнес–центрів, віртуальних підприємств шляхом запровадження дуального навчання.

ДФЗО – спосіб здобуття освіти, в якому поєднано навчання разом із працею на робочому місці на підприємстві, в установі чи

організації. Реалізується шляхом підписання тристороннього договору між студентом, навчальним закладом та роботодавцем, метою якого є набуття практичних навичок певної кваліфікації. Це ідеальний формат здобуття освіти для сучасної молоді, оскільки навчаючись вона має можливість працювати та заробляти власні кошти і, таки чином, бути самостійними, легше адаптуватися до вступу у доросле та майбутнє професійне життя.

Навчатися дуально мають право студенти, які виявили таке бажання та пройшли співбесіду з потенційним роботодавцем.

Така співпраця ЗФПО та бізнесу є дуже результативною, адже має масу переваг, серед яких:

- поєднання студентами навчання разом з роботою на підприємстві;
- можливість залучити до освітнього процесу кваліфікований персонал з підприємства;
- співпраця між соціальними партнерами, закладами освіти, бізнесом та політиками;
- врахування конкретних запитів на робітничий персонал від бізнесу стосовно змісту професійної освіти та її якості;
- проведення досліджень та внесення коректив у програми навчання в ЗФПО.

Проте на ряду з перевагами, також виникають і труднощі:

- низький рівень знань у студентів стосовно такої форми здобуття освіти;
- нестача підприємств, які мають необхідні умови праці;
- пошук ЗФПО підприємців, зацікавлених вкладати кошти у таку співпрацю;
- бюрократична система, яка ускладнює перехід студента на дуальне навчання;
- встановлення оптимальних умов розподілу часу навчання та на робочому місці з урахуванням специфіки спеціальностей закладу фахової передвищої освіти.

Новітнє навчання має відбуватись також із застосуванням нових методів, форм та підходів до викладання. Варто враховувати, що сучасна молодь не завжди є дуже допитливою, тож варто «підігрівати» її сильною мотивацією використовувати отримані знання на практиці, тому дуальна освіта на часі є дуже актуальною. Збалансований навчальний процес полегшує адаптацію молодого фахівця до майбутньої роботи, мінімізує ризики частої зміни сфери

діяльності шляхом пошуку нового місця роботи.

Запорука якісної дуальної освіти – рівноправність партнерів договору в організації освітнього процесу та професійної підготовки майбутнього молодого фахівця, адже запровадження інноваційних змін підвищить якість освітнього процесу.

Така інноваційна форма навчання – мотиватор здобувачів освіти до навчання, а також отримання ними практичних навичок відповідно до новітніх змін у виробництві, що робить їх конкурентними на ринку праці, підвищує рівень зайнятості молодого населення країни.

Отже, ДФЗО – важливий напрямок модернізації сучасної освіти. Таким чином заклади фахової передвищої освіти стають більш популярними і затребуваними серед абітурієнтів, а це, у свою чергу, сприяє їхньому успішному функціонуванню та підвищує конкурентоздатність на ринку надання освітніх послуг.

Література:

1. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII: станом на 01 бер. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
2. Концепція підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/660-2018%D1%80/print>.
3. Щодо запровадження пілотного проекту закладах фахової передвищої та вищої освіти з підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти: Наказ МОН № 1296 від 15.10.2019 р. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodozaprovadzhennya-pilotnogo-proektu-u-zakladah-fahovoyi-peredvishoyi-ta-vishoyi-osvitiz-pidgotovki-fahivciv-za-dualnoyu-formoyu-zdobuttya-osviti>.
4. Дуальна система освіти: про принципи і можливості реалізації в Україні. URL: <https://buki.com.ua/news/dualna-systema-osvity-pro-pryntsypy-imozhlyvosti-realizatsiyi-v-ukrayini/>.
5. Кримчак, Л.Ю. (2019). Система дуальної освіти як умова якісної підготовки конкурентоспроможних професіоналів до ринку праці в Україні. URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2019/11/part_2/20.pdf